

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5288/21

- לפני: כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד המשנה לנשיאה ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
- העותרים: 1. "יש דין" – ארגון מתנדבים לזכויות אדם
2. "במקום" – מתכננים למען זכויות תכנון

נגד

- המשיבים: 1. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
2. ראש המינהל האזרחי בגדה המערבית
3. הממונה על הרכוש הממשלתי והנטוש בגדה המערבית

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבות: י"ח באדר ב' התשפ"ב (21.3.2022)
כ"ח בתמוז התשפ"ג (17.7.2023)

בשם העותרים: עו"ד שלומי זכריה; עו"ד ליאור צור

בשם המשיבים: עו"ד רן רוזנברג

פסק-דין

המשנה לנשיאה ע' פוגלמן:

1. העתירה שלפנינו נסבה על צו בדבר ועדות עררים (תיקון מס' 28) (יהודה ושומרון) (מס' 2013), התשפ"א-2021 (להלן: צו 2013 או הצו).

תולדתו של הצו בעתירות קודמות לפני בית משפט זה, שבמסגרתן נדרש לאפשר למי שנפגע משינוי גבולות הכרזה על אדמות מדינה באזור יהודה ושומרון, בעקבות עבודות צוות "קו כחול" (צוות שנדרש לקבוע באופן מדויק את גבולות השטח הנכלל בהכרזה), להגיש ערר לוועדת העררים הצבאית לפי צו בדבר ועדות עררים (מס' 172), התשכ"ח-1967.

לאחר מתן צו על תנאי באותם הליכים, הודיעו המשיבים כי "מטעמים מעשיים" הם נכונים לאפשר דיון בפני ועדת העררים בהתייחס לתוצרי ועדת הצוות, לאחר שתעוגן סמכות ועדת העררים בעניין זה בצו מתאים, וזאת ביחס לתוצרים שיתפרסמו לאחר חקיקת הצו. נוסף על כך הודיעו המשיבים כי בהמשך לכך תתאפשר הגשת עררים במקרים שבהם עלו טענות קונקרטיות זה מקרוב, ובכללם המקרה נושא העתירות הקודמות ומקרים נוספים שהיו תלויים ועומדים לפני בית משפט זה.

בפסק דיננו באותן עתירות מיום 8.11.2020 ניתן תוקף של פסק דין להצהרת המדינה בדבר האפשרות שתינתן לעותרים למצות את טענותיהם לפני ועדת העררים (בג"ץ 7986/14 במקום – מתכננים למען זכויות תכנון נ' ראש המינהל האזרחי (8.11.2020); בג"ץ 1953/19 ראש מועצת הכפר קריות נ' ראש המינהל האזרחי (8.11.2020)).

2. בעקבות פסק הדין האמור נחתם צו 2013 שמשקף את הצהרות המדינה בהליכים האמורים. סעיף 4 לצו מעניק לוועדת העררים את הסמכות לדון בממצאי צוות קו כחול שנחתמו ופורסמו לאחר מועד כניסת הצו לתוקף. סעיף 5 לצו קבע הוראת מעבר, שעמדה בתוקף עד ליום 26.7.2021. זו הקנתה לראש המינהל האזרחי סמכות לדון בממצאי צוות קו כחול שנחתמו לפני יום תחילת צו 2013, אך זאת במקרים חריגים בלבד.

3. העותרים ביקשו כי יינתן צו על תנאי בשלושה ראשים:

במסגרת הראש הראשון התבקשו ביטול סעיפים 4 ו-5 לצו.

בראש השני התבקש פרסום תוצרי צוות "קו כחול" במסגרת הכרזות עבר לפני יום תחילת צו 2013, כמו גם מתן אפשרות לערור עליהם.

בראש השלישי התבקש, לחלופין, פרסום הפרמטרים להפעלת סמכות ראש המינהל האזרחי לפי סעיף 5 לצו.

4. המשיבים מצדם טענו כי דין העתירה להידחות על הסף בשל היותה כוללת ותיאורטית, ובשל כך שאינה מניחה תשתית עובדתית המבססת פגיעה קונקרטית בפרט מסוים. המשיבים הוסיפו בהקשר זה כי הוגשו שני עררים בלבד ביחס לממצאי קו כחול שפורסמו קודם לחתימתו. בהתייחס לסעד השני צוין כי רשויות המדינה פרסמו באופן

יזום את גבולות אדמות המדינה אשר עברו בדיקת צוות קו כחול משנת 2004 ואילך באתר מערכות מידע גיאוגרפי של המינהל האזרחי וכי הפרסום זמין באתר החל מיום 22.2.2022.

5. בעקבות הערותינו בדיון הראשון שקוים בבקשה למתן צו על תנאי ביום 21.3.2022, החליט המפקד הצבאי על תיקון הצו, באופן שהקנה לעוררים פוטנציאלים אפשרות לבקש מראש המינהל האזרחי להורות לוועדת הערר לדון בעררים על ממצאים בהתייחס לתוצרים ממועד שקדם לחתימת הצו במקרים שבהם לא ניתן לאחרונים ביטוי פומבי והערור לא ידע ולא יכול היה לדעת על כך. תקופת תקפו של התיקון הייתה עד ליום 5.1.2023 (ראו: צו בדבר ועדות עררים (תיקון מס' 28) (תיקון) (יהודה ושומרון) (מס' 2134), התשפ"ב-2022) (להלן: הצו המתקן)).

בתגובה העלו העותרים טענות הנוגעות לצו המתקן ולאופן פרסום התוצרים הישנים; זאת מבלי שנתבקש תיקון העתירה.

המשיבים מצידם סבורים כי העתירה מיצתה עצמה וכי הטענות שהועלו (ושעליהן הם חולקים לגופן), הינן בבחינת עתירה חדשה, שחורגת מן הסעדים שהתבקשו במסגרת העתירה המקורית. עוד מבהירים המשיבים כי גם בשלב זה, למעט בקשה אחת שהוגשה לראש המינהל האזרחי (ועניינה נדון בבית משפט זה), לא התקבלה פנייה של גורם פרטני שביקש להגיש ערר, ואף מציאות זו מחזקת את הטענה בדבר העדר תשתית עובדתית קונקרטית.

6. שמענו את טענות הצדדים בדיון נוסף שקיימנו ביום 17.7.2023, ושקלנו את בקשת העותרת בהודעה שהגישה לנו ביום 20.7.2023.

מקובלת עלינו טענת המשיבים כי העתירה במתכונתה המקורית מיצתה את עצמה: נחתם צו מתוקן ששינה את התשתית הנורמטיבית ופורסמו תוצרי צוות "קו כחול" הישנים.

אכן הצדדים חלוקים הן בהתייחס להסדר החקיקתי החדש, הן באשר לאופן הפרסום, ואולם, נושאים אלה חורגים ממסגרתה הדיונית של העתירה הנוכחית.

מטעם זה, אנו מוחקים את העתירה, תוך הבהרה כי זכויותיו של תושב אזור, שיטען כי לקביעת הממונה בעניין תיקון או דיוק גבולות ההכרזה לא ניתן ביטוי פומבי,

באופן שמנע ממנו פנייה לרשויות האזור בהקשר האמור – שמורות לו, וזאת הן בהתייחס לצו המתקן, הן בהתייחס לאופן הפרסום.

7. לפני סיום נעיר, כי מקובלת עלינו הנחת המוצא שהנחתה את העותרים שלפיה ראוי כי בעלי זכויות במקרקעין יוכלו לקבל מידע רלוונטי החיוני להגנה על זכויותיהם. ברוח זו הערנו את הערותינו לאורך הדיונים, ואלו אף הובילו לשינויים. אלא, שכפי שהסברנו, בשלב הנוכחי, העתירה – במתכונת שבה הוגשה – מיצתה את עצמה.

בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ט' באב התשפ"ג (27.7.2023).

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיאה

ה נ ש י א ה